

Azonosító	A bejelentés tartalmi kivonata	Státusz	Vizsgálat eredménye
1452192	<p>Bejelentő megfogalmazta a hazai nemzeti park igazgatóságok (a továbbiakban: NPI) saját vagyonekezelésében lévő erdőállomány állapotával kapcsolatos kritikáját. Véleménye szerint, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) egyes végrehajtási rendeleteinek, a nemzeti parkok kezelési terveinek hiánya, Natura 2000 területek kijelölésének túlkapasai, a nemzeti park igazgatóságok saját vagyonekezelésű erdőkben a szakember és eszközhiány, a klímaváltozást figyelembe nem vevő kezelési szemlélet együttesen vezetett ezen erdőterületek állapotának romlásához, az ökológiai értékek degradációjához. Álláspontja szerint az igazgatóságok vagyonekezelésében lévő erdők a kívánatosnál alacsonyabb természetességűek, döntően vágásos üzemmódban kezelettek, így nem kellően teljesítik a kitűzött természetvédelmi célokat. Javasolja a természetvédelmi szervezetrendszer hatékonyságának gazdasági és szakmai szempontú felülvizsgálatát.</p>	lezárt	<p>A közérdekű bejelentésre az Agrárminisztérium az alábbi tájékoztatást adta. A természetvédelmi szempontból különlegesen értékes erdőállományok döntő többségben nem az állam által működtetett természetvédelmi kezelő (NPI) vagyonekezelésében, hanem az állami erdőgazdasági részvénytársaságok, mint gazdasági társaságok vagyonekezelésében állnak, és nem természetvédelmi erdőkezelés, hanem jellemzően gazdasági célú fakitermelés folyik rajtuk. Ennek leginkább történeti, vagyis konkrétan az erdők korábbi (rendszerváltás előtti) tulajdonviszonyaival összefüggő okai vannak. A jelenleg NPI vagyonekezelésben lévő erdők többsége ugyanis a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény előírásai alapján, az egykor termelészövetkezeti kezelésben lévő erdők közül - részben közvetlenül a termelészövetkezetektől, részben a már nevesített részarány tulajdonok visszavásárlása útján - került ki. Ezeknek az állományoknak a természetessége általában igen gyenge, közöttük rendszerint magas arányt képviselnek az idegenhonos fafajok (főként akác, fenyők, nemesnyáarak) által uralt, vagy azokkal erősen elegyes állományok. A volt szövetkezeti erdőknél kisebb arányt képviselnek az önkormányzati vagyonekezelésből származó és a különböző vásárlások révén állami tulajdonba vett erdők, valamint a honvédelmi használatból átvett és az erdőgazdaságoktól eseti döntések alapján átkerült védett erdők. Ezen erdők természetességi értéke általában magasabb. Összességében az igazgatóságok vagyonekezelésében lévő 2009. évi XXXVII. törvény (Evt.) 7. § szerinti d+e+f természetességű erdőrészek területe (d=átmeneti, e=kultúrerdő, f=faültetvény: összesen 13.625 ha, 44%) hasonló nagyságú, mint a jobb természetességű a+b+c erdőrészek területe (a=természetes, b=természeteszerű, c=származék: összesen 17.104 ha, 56%). A teljesen idegenhonos állományok fafaj csere céljából vannak vágásos üzemmódban. Az őshonossal egyes vagy teljesen őshonos fafajokból álló erdők állapota és kezelési céljai hely-specifikusak, nagyon változatosak. A kezelési célhoz rendelik az erdőművelési módszert erdőreszlet vagy annál kisebb léptékben. Az elmúlt években átlagosan 26.783 m³/év fát értékesítettek lábbon, és átlagosan 42.984 m³/év fát termeltek ki összesen, különböző fakitermelési módokkal. A lábbon értékesítés egy része lakossági gyűjtést jelent. Viszont minden esetben természetvédelmi szakmai tudatossággal tervezik a kezeléseket, és a fakitermelések szakmailag kontrolláltak, függetlenül a fizikai kivitelező személyétől. A fakitermelések célja az agrárminiszter 9/2020. (XII. 23.) AM utasítása szerint, minden esetben az állomány ökológiai állapotának javítását kell, hogy szolgálja. Valójában az igazgatóságok nem „eladják a vagyonekezelésükben lévő erdők faállományait”, hanem a vagyonekezelésükben lévő erdei ökoszisztémák természetvédelmi szempontú fejlesztéséhez szükséges, ökológiailag indokolt fakitermelésekből adódó faanyag egy részét - amelynek területről való elszállítása elfogadható - értékesítik. Az NPI-k gyakran végeznek idegenhonos fafaj kivézetést - dominánsan őshonos állományból - fokozatosabb módszerekkel, a talajelőkészítés elkerülésével, folyamatos erdőborítás mellett. A természetességi állapot finom módszerekkel végzett, fokozatos javítása kifejezetten célja az igazgatóságoknak. Ez a „szerkezet javítás” azonban szigorú jogi értelemben nem felel meg az Evt. szerinti „szerkezetátalakításnak”. Az elmúlt években egyik igazgatóságnál sem volt példa felújítások miatt, vagy bármilyen más okból hatósági elmarasztalásra, erdőesítési hátraléokra vagy bírságra. A Minisztérium természetvédelmi</p>

		<p>szempontból jó „szakmai állapotnak” ítéli, hogy a felújítások mindig tájhonos fa- és cserjefajokban gazdagabbak, mint a kiinduló állapot, lehetőség szerint természetes felújítással történnek, az elegyesítést és lehetőleg a szerkezetgazdagítást szolgálják, és amennyiben a faállomány felújulását nem akadályozza, - a helyi körülmények függvényében - kerülik a teljes talajelőkészítést. NPI-k folyamatosan azon dolgoznak, hogy állományaik ökológiai állapota javuljon. Tény, hogy az eleve több természetvédelmi értéket képviselő, jó vagy közepes természetességű állapotú állományok ökológiai fejlesztése látványosabb, és a természetvédelmi kezelő számára is egyértelműbb, hálásabb feladat. Hangsúlyozzák, hogy a klímarezisztencia növelése nem egy többlettől elkülönült cél, hanem a természetvédelmi erdőkezelés szerves részét képezi.</p>
--	--	---